

nuvibo dc., 25/03/2020 - 09:32

Peix, Susana; Almirall, Meritxell. *Lectura i discapacitat: què, qui i com...* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2019. 84 p. (Crèixer. Coneixements; 9). ISBN 978-84-9191-056-5. 14€.

Som davant d'un manual altament recomanable. Aquesta afirmació no és gens agosarada perquè l'obra tracta d'un tema que, si bé és present en la nostra societat, no per això és prou entès ni tampoc integrat arreu. El títol, transparent i directe, correspon ben bé al que trobem en el manual. *Lectura i discapacitat: què, qui i com...* cobreix els aspectes importants per poder acompanyar les persones amb discapacitat en el seu procés d'aprenentatge i de gaudi de la lectura. L'objectiu, «conscienciar del poder dels professionals i les famílies per contribuir a la inclusivitat plena» queda ben palès en tot el llibre.

De fet, **les autores** aborden el tema amb rigor i alhora amb empatia vers els infants i les seves famílies. Susana Peix i Meritxell Almirall fan un bon tàndem tot aportant, des de la seva experiència professional, tant els conceptes bàsics i ben enfilats sobre les diverses discapacitats existents, com també un bon recull de materials i de recursos pràctics. I, tot plegat, escrit amb un estil directe, dinàmic i precís.

Val la pena, doncs, fer referència literal a les credencials que llegim en la coberta del llibre:

- Susana Peix és «bibliotecària especialitzada en literatura infantil i escriptora. Diplomada en Biblioteconomia i Documentació per la UB. Postgrau en *Accesibilidad y Diseño para Todos* per la UIC i l'ONCE. Treballa en una biblioteca pública de Vilanova i la Geltrú des de l'any 2000, forma part del projecte Biblioteques inclusives, i des de l'any 2010 dirigeix el programa de ràdio *Més content que un gínjol*,

actualment: *Memòria de Peix*. És redactora de BiblogTecarios, escriu articles i fa conferències a jornades i congressos».

- Meritxell Almirall «és psicòloga especialitzada en infància, adolescència i família. Postgrau en Atenció Precoç i formada en Gestió de persones i discapacitat. Forma part del projecte de Biblioteques inclusives, i ha gestionat les formacions dels bibliotecaris arreu de Catalunya. Treballa com a psicòloga en un centre privat i fa conferències en diferents centres educatius. Col·labora des del 2016 en el programa de ràdio *Memòria de Peix*.

El manual **s'estructura** en 11 capítols, precedits pel pròleg (signat per Enrique Rovira-Beleta Cuyás, professor responsable de l'Àrea d'Accessibilitat i director del postgrau d'Accesibilidad y Diseño para Todos de la School of Architecture de la UIC) i amb un apartat final que ofereix una selecció bibliogràfica sobre els temes tractats.

En els títols dels capítols hi trobem la intencionalitat pràctica de les autores a l'hora de plantejar el manual:

1. Introducció.
2. Beneficis de la lectura en els infants.
3. Com és el procés de lectoescriptura en els infants?
4. Dret d'accés a la lectura i drets dels infants.
5. Què s'entén per discapacitat?
6. Quantes persones hi ha amb discapacitat?
7. Com ens adreçem a una persona amb discapacitat?
8. Com tractar una persona amb discapacitat?
9. Quines són les necessitats lectores dels infants amb discapacitat?
10. Tipus d'adaptacions.
11. Com podem normalitzar la discapacitat?

Tal com abans ja hem apuntat, un element clau és la **presentació de molts i diversos recursos**.

El capítol 10, «Tipus d'adaptacions» (p. 49-69), presenta un seguit de materials existents al mercat en els apartats següents:

- Adaptacions de text: Lectura fàcil, Llengua de signes, Braille, Llettra gran, Adaptacions en àudio: audiollibre.
- Adaptacions en imatges: Pictograma, Sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC).
- Altres adaptacions.

El capítol 11, «Com podem normalitzar la discapacitat» (p. 71-78), recull una selecció de contes on els protagonistes presenten alguna discapacitat. Els títols són agrupats segons el tipus de discapacitat:

- Discapacitat física.
- Discapacitat visual.
- Discapacitat auditiva.

- Discapacitat cognitiva.
- Multidiscapacitat.
- Trastorn de l'espectre autista (TEA).

Tanmateix, també el capítol 4, «Dret d'accés a la lectura i drets dels infants», ofereix un material important que indirectament pot ser categoritzat de recurs ja que «el marc legal i normatiu, així com els diferents tractats i declaracions sobre els drets dels infants, fan esment a una no-discriminació per raó de barreres físiques i de comunicació» (p. 19).

Convé destacar l'experiència de l'**editorial** Publicacions de l'Abadia de Montserrat en la publicació de llibres sobre lectura infantil i juvenil. En la mateixa col·lecció «Creixem» hi trobem els títols *Llegim?: com fer lectors entusiastes*, de Joan Portell^[1] i *Adolescents i lectura: el binomi fantàstic*, de Joan Portell i Gisela Ruiz.^[2] Tampoc podem passar per alt la publicació de llibres de lectura fàcil en les col·leccions «Contes d'arreu», «L'onada», «Llegim» i «Tant de gust». Vet aquí doncs, que l'aposta de l'editorial en el llibre que ens ocupa és un element més que confirma la seva solidesa.

Un altre element important és la pròpia **edició del llibre**: el tipus de lletra utilitzat, els esquemes i gràfics pertinents, els destacats, etc. ajuden a aconseguir que la lectura sigui fluida i engrescadora.

Inevitablement, i val a dir que també sortosament, quan arribem al final de *Lectura i discapacitat* se'ns generen tot **un seguit de reflexions** encadenant-se les unes amb les altres.

En primer lloc, subratllar l'encert de la Susana i de la Meritxell expressant que tots i totes tenim coses a fer: «... sentir en primera persona com cadascú de nosaltres, d'una manera o una altra, podem fer petites o grans accions en el nostre entorn immediat per apropar-nos a la inclusió i obrir als infants amb discapacitat una porta al futur» (p. 12).

Per altra banda, és de justícia fer esment a l'esforç constant de molts mestres per fer efectiva la inclusió a les seves aules, al treball constant de les associacions i col·lectius diversos que sovint són veu dels sense veu i, sens dubte, la fermesa de les famílies conscients del seu apoderament tot acompanyant la lectura dels seus infants amb discapacitat.

Finalment, a semblança del concepte de biblioteca inclusiva (les mateixes autores formen part del projecte Biblioteques inclusives), seria recomanable explorar el concepte de «llibreria inclusiva» la qual, amb espais i materials accessibles per a persones amb discapacitat i amb personal especialitzat, desenvolupés la seva actuació dotant la llibreria d'un valor afegit. En aquesta línia, n'és una aproximació remarcable el projecte de [Booksellers Association, Creating Inclusive Bookshops](#) que inclou una guia per crear llibreries inclusives.

Per acabar, celebrem la iniciativa de les autores i de l'editorial de fer possible aquest llibre que esperona professionals i familiars a treballar perquè tots els

nens i nenes accedeixin amb la màxima autonomia possible a la lectura i que ho puguin fer segons les seves capacitats.

Rosa Seguí
Professora jubilada de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació
(ara [Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals](#))

FONT:

<https://fima.ub.edu/edl/ca/lectura-i-discapacitat-que-qui-i-com>